

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
FINANSINIO UŽTIKRINIMO SUSITARIMŲ
ĮSTATYMAS**

2004 m. balandžio 15 d. Nr. IX-2127
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis Įstatymas reglamentuoja finansinio užtikrinimo susitarimus ir jų vykdymo ypatumus.
2. Šio Įstatymo tikslas – užtikrinti saugų, patikimą ir efektyvų finansinio užtikrinimo susitarimų vykdymą.
3. Šis Įstatymas skirtas užtikrinti šio Įstatymo priede nurodyto Europos Sąjungos teisės akto taikymą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Atitinkama sąskaita** – nematerialių vertybinių popierių sąskaita ar registras, kuriuose daromi įrašai apie nematerialių vertybinių popierių perdavimą užstato turėtojui.

2. **Atitinkami finansiniai įsipareigojimai** – įsipareigojimai, kurių įvykdymą užtikrina finansinio užtikrinimo susitarimas ir kurie vykdomi pinigais ir (arba) finansinėmis priemonėmis. Atitinkamus finansinius įsipareigojimus taip pat gali sudaryti:

- 1) esami, būsimi arba numatomi įsipareigojimai (tarp jų įsipareigojimai, atsirandantys pagal pagrindinę (dėl bendrųjų principų) ar kitą panašią sutartį);
- 2) įsipareigojimai, kuriuos užstato turėtojui turi ne užstato davėjas, o kitas asmuo;
- 3) kartkartėmis atsirandantys tam tikro tipo ar rūšies įsipareigojimai.

3. **Atpirkimo sandoris** – susitarimas, kuriuo viena šalis (pardavėjas) įsipareigoja parduoti finansines priemones ar pinigus kitai šaliai (pirkėjui), o ši sumoka pirkimo kainą, ir kartu susitariama, kad pardavėjas įsipareigoja atpirkti iš pirkėjo tas pačias ar lygiavertes finansines priemones ar tokią pat pinigų sumą už atpirkimo kainą nustatytu laiku ateityje.

4. **Atsiskaitymų tarpininkas** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatyme ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės įmonė, atitinkanti tos valstybės teisės aktuose nustatytą atsiskaitymų tarpininko apibrėžimą.

5. **Baigiamojo įskaitymo sąlyga** – finansinio užtikrinimo susitarimo ar kito susitarimo, kurio dalis yra finansinio užtikrinimo susitarimas, sąlyga arba, jei tokios sąlygos nėra, teisės akto nuostata, pagal kurią, esant priverstinio vykdymo įvykiui, įskaitymu arba kitaip:

1) šalių įsipareigojimai įvykdomi nedelsiant prieš terminą ir išreiškiami kaip įsipareigojimas sumokėti sumą, atitinkančią esamą įsipareigojimų vertę, arba įsipareigojimai yra panaikinami ir pakeičiami įsipareigojimu sumokėti atitinkamą sumą; ir (arba)

2) įvertinama, kiek šalys turi sumokėti viena kitai pagal savo įsipareigojimus, ir šalis, skolinga didesnę sumą, turi sumokėti skirtumą kitai šaliai.

6. **Draudimo įmonė** – įmonė, Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo nustatyta tvarka gavusi draudimo veiklos licenciją, arba įmonė, pagal kitos Europos Sąjungos valstybės narės teisės aktus turinti teisę vykdyti draudimo veiklą. Šiame Įstatyme vartojama sąvoka „draudimo įmonė“ apima ir Lietuvos Respublikoje įsteigtą užsienio valstybės draudimo įmonės filialą.

7. **Finansinės priemonės** – akcinių bendrovių akcijos ir kiti tokioms akcijoms prilyginami vertybiniai popieriai, skolos vertybiniai popieriai, kuriais galima prekiauti vertybinių popierių rinkose, taip pat kiti vertybiniai popieriai, suteikiantys teisę įsigyti tokių akcijų skolos ar kitokių vertybinių popierių pasirašymo, pirkimo ar keitimo būdu arba suteikiantys teisę gauti pinigus (išskyrus mokėjimo priemones), tarp jų kolektyvinio investavimo subjektų investicinius vienetus, pinigų rinkos priemonės bei reikalavimus ir teises į bet kurią iš šių paminėtų priemonių.

8. **Finansinio užtikrinimo susitarimas** – finansinio užtikrinimo susitarimas be nuosavybės teisės perdavimo arba finansinio užtikrinimo susitarimas su nuosavybės teisės perdavimu, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra sudaryti kaip atskiros sutartys ar yra pagrindinės (dėl bendrųjų principų) sutarties, iš kurios atsiranda pagrindinis įsipareigojimas, dalis. Finansinio užtikrinimo susitarime turi būti nurodomi atitinkami finansiniai įsipareigojimai.

9. **Finansinio užtikrinimo susitarimas be nuosavybės teisės perdavimo** – įkeitimo susitarimas, kai užstato davėjas pateikia finansinį užstatą užstato turėtoju ar jo naudai užtikrindamas atitinkamų finansinių įsipareigojimų užstato turėtoju įvykdymą ir nuosavybės teisę į finansinį užstatą lieka užstato davėjui.

10. **Finansinio užtikrinimo susitarimas su nuosavybės teisės perdavimu** – susitarimas, įskaitant atpirkimo sandorius, kai užstato davėjas pateikia finansinį užstatą užstato turėtoju, siekdamas užtikrinti atitinkamų finansinių įsipareigojimų užstato turėtoju įvykdymą, ir nuosavybės teisę į finansinį užstatą perduodama užstato turėtoju.

11. **Finansinis užstatas** – pinigai ir finansinės priemonės, pagal finansinio užtikrinimo susitarimą užtikrinančios atitinkamų finansinių įsipareigojimų įvykdymą.

12. **Finansinis užstatas nematerialiais vertybiniais popieriais** – pagal finansinio užtikrinimo susitarimą pateiktos tos finansinės priemonės, kuriomis užtikrinami atitinkami finansiniai įsipareigojimai ir į kurias nuosavybės teisė patvirtinama įrašais atitinkamoje sąskaitoje, kurią tvarko tarpininkas.

13. **Finansų įstaiga** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės įmonė, atitinkanti tos valstybės teisės aktuose nustatytą finansų įstaigos apibrėžimą.

14. **Finansų maklerio įmonė** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės įmonė, atitinkanti tos valstybės teisės aktuose nustatytą finansų maklerio įmonės apibrėžimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-1583](#), 2008-06-05, Žin., 2008, Nr. 71-2709 (2008-06-21), i. k. 1081010ISTA00X-1583

15. **Investicinė kintamojo kapitalo bendrovė** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės įmonė, atitinkanti tos valstybės teisės aktuose nustatytą investicinės kintamojo kapitalo bendrovės apibrėžimą.

16. **Kliringo namai** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatyme ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės įmonė, atitinkanti tos valstybės teisės aktuose nustatytą kliringo namų apibrėžimą.

17. **Kredito įstaiga** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės įmonė, atitinkanti tos valstybės teisės aktuose nustatytą kredito įstaigos apibrėžimą.

18. **Likvidavimo procedūra** – juridinio asmens turto realizavimas ir gautų įplaukų paskirstymas kreditoriams, akcininkams ar kitiems dalyviams teismine arba neteismine tvarka, įskaitant ir tuos atvejus, kai likvidavimo procedūra yra baigiama susitarimu arba dėl kitos analogiškos priemonės, nepaisant to, ar ši procedūra susijusi su nemokumu, ar yra savanoriška ar privaloma.

19. **Lygiavertis finansinis užstatas:**

1) pinigų atveju – tokios pat pinigų sumos sumokėjimas ta pačia valiuta;

2) finansinių priemonių atveju – to paties emitento išleistos finansinės priemonės, kurios yra tos pačios emisijos arba klasės, tokios pat nominalios vertės, ta pačia valiuta ir tapataus aprašymo, arba kitas turtas, sudarytas iš finansinių priemonių, kai finansinio užtikrinimo susitarimas numato kito turto perdavimą dėl kokio nors įvykio, susijusio su finansinėmis priemonėmis, pateiktomis kaip finansinis užstatas, arba jas paveikiančio.

20. **Pagrindinė sutarties šalis** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatyme ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės įmonė, atitinkanti tos valstybės teisės aktuose nustatytą pagrindinės sutarties šalies apibrėžimą.

21. **Pateiktas finansinis užstatas** – finansinis užstatas, kuris yra perduotas, laikomas, užregistruotas ar kitaip priskirtas valdyti ar kontroliuoti užstato turėtojui ar asmeniui, veikiančiam užstato turėtojo vardu.

22. **Pinigai** – lėšos sąskaitose bet kuria valiuta ar kitos grąžintinos lėšos, tokios kaip pinigų rinkos depozitai, išskyrus grynuosius pinigus.

23. **Priverstinio vykdymo įvykis** – įsipareigojimų nevykdymas ar kitas šalių sutartas įvykis, kuriam įvykus, pagal finansinio užtikrinimo susitarimo sąlygas ar teisės aktų nustatyta tvarka užstato turėtojas vienašališkai realizuoja finansinį užstatą arba įsigalioja baigiamojo įskaitymo sąlyga.

24. **Reorganizavimo priemonės** – priemonės, kurios apima bet kokią valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įsikišimą, kai numatoma išlaikyti ar atkurti juridinio asmens finansinę būklę, paveikti anksčiau buvusias trečiųjų asmenų teises, taip pat ir priemones, apimančias mokėjimų ar priverstinio vykdymo priemonių sustabdymą, reikalavimo teisių sumažinimą, ir kitas.

25. **Valdymo įmonė** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės įmonė, atitinkanti tos valstybės teisės aktuose nustatytą valdymo įmonės apibrėžimą.

26. **Tarpininkas** – atsiskaitymų tarpininkas arba vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkas, kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatyme, ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės atsiskaitymų tarpininkas arba vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkas, atitinkantis tos valstybės teisės aktuose nustatytą tarpininko apibrėžimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [X-1583](#), 2008-06-05, Žin., 2008, Nr. 71-2709 (2008-06-21), i. k. 1081010ISTA00X-1583

3 straipsnis. Įstatymo taikymo sritis

1. Šio Įstatymo nuostatos taikomos finansinio užtikrinimo susitarimams, pagal kuriuos užstato davėjas ir užstato turėtojas yra šio straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai, ir jei šio straipsnio 2 dalies 3–6 punktuose nurodytų subjektų veikla yra prižiūrima. Šių susitarimų objektas yra finansinis užstatas, atitinkantis šio Įstatymo 5 straipsnio reikalavimus.

2. Užstato davėju ir užstato turėtoju turi būti vienas iš šių subjektų:

1) valdžios institucija (išskyrus įmones, už kurias garantuoja valstybė, išskyrus, jei šios įmonės yra šios dalies 2–9 punktuose nurodyti asmenys), įskaitant Europos Sąjungos valstybių narių valdžios institucijas, įpareigotas dalyvauti ar dalyvaujančias valdant valstybės skolą ar įgaliotas tvarkyti klientų sąskaitas;

2) Centrinis bankas, Europos centrinis bankas, Tarptautinių atsiskaitymų bankas, Tarptautinis rekonstrukcijos ir plėtros bankas, Tarptautinė finansų korporacija, Amerikos plėtros bankas, Azijos plėtros bankas, Afrikos plėtros bankas, Europos Tarybos vystymo bankas (buvęs Europos Tarybos pagalbos įsikuriant fondas), Šiaurės šalių investicijų bankas, Karibų jūros baseino plėtros bankas, Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas, Europos investicijų fondas, Amerikos investicijų korporacija, Tarptautinis valiutos fondas, Europos investicijų bankas;

3) finansų įstaiga, įskaitant kredito įstaigą ir finansų maklerio įmonę;

4) draudimo įmonė;

5) investicinė kintamojo kapitalo bendrovė;

6) valdymo įmonė;

7) pagrindinė sutarties šalis, atsiskaitymų tarpininkas ar kliringo namai, tarp jų panašia veikla užsiimančios įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai ir kurios veikia ateities, pasirinkimo sandorių ir kitų išvestinių finansinių priemonių rinkose tiek, kiek nereglamentuoja Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymas;

8) asmuo, išskyrus fizinius asmenis, veikiantis kaip šios dalies 1–7 punktuose nurodytų vieno ar daugiau asmenų arba institucijų, turinčių obligacijų ar kitų skolos vertybinių popierių, įgaliotinis, patikėtinis ar atstovas;

9) asmuo, išskyrus fizinius asmenis, su sąlyga, kad kita šalis yra subjektas, nurodytas šios dalies 1–8 punktuose;

10) uždaro tipo investicinė bendrovė.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [X-1309](#), 2007-10-25, *Žin.*, 2007, Nr. 117-4778 (2007-11-15), i. k. 1071010ISTA00X-1309

3. Šis Įstatymas netaikomas teisėms, kurias asmuo gali turėti turto, pateikto kaip finansinis užstatas, atžvilgiu ir kurios atsiranda ne pagal finansinio užtikrinimo susitarimo sąlygas ir ne pagal teisės aktų nuostatą, susijusią su likvidavimo procedūra arba reorganizavimo priemonėmis.

4. Finansinio užtikrinimo susitarimams be nuosavybės teisės perdavimo *mutatis mutandis* taikomos Civilinio kodekso ketvirtosios knygos XII skyriaus nuostatos.

5. Šio Įstatymo nuostatos, susijusios su finansinio užstato realizavimu, vertinimu ar atitinkamų finansinių įsipareigojimų nustatymu, įgyvendinamos komerciškai pagrįstu būdu.

6. Paprastieji ir įsakomieji vekseliai bei čekiai šiame Įstatyme nelaikomi vertybiniais popieriais.

ANTRASIS SKIRSNIS FINANSINIO UŽTIKRINIMO SUSITARIMAI

4 straipsnis. Finansinio užtikrinimo susitarimu užtikrinami reikalavimai

1. Finansinio užtikrinimo susitarimu gali būti užtikrintas atitinkamų finansinių įsipareigojimų įvykdymas.

2. Finansinis užtikrinimas yra pagrindinio atitinkamo finansinio įsipareigojimo išvestinis įsipareigojimas. Užstato turėtojo teisės yra išvestinės iš jo, kaip kreditoriaus, teisių ir šių teisių įgyvendinimas priklauso nuo finansinio užtikrinimo susitarimu užtikrintų įsipareigojimų įvykdymo.

3. Jeigu ko kita nenurodyta sutartyje, finansinio užtikrinimo susitarimu užtikrinami tokie atitinkami finansiniai įsipareigojimai, kokie yra jų įvykdymo momentu, įskaitant palūkanas, netesības, nuostolius, padarytus dėl šių įsipareigojimų įvykdymo termino praleidimo, taip pat būtinas išieškojimo išlaidas.

5 straipsnis. Finansinio užtikrinimo susitarimo objektas

1. Finansinio užtikrinimo susitarimo objektas yra finansinis užstatas.

2. Finansiniu užstatu taip pat gali būti finansinės priemonės, kurios pagal sudarytus sandorius taps užstato davėjo nuosavybe ateityje, taip pat pinigai, kurie bus pervesti į šalių pasirinktą sąskaitą. Finansinės priemonės gali būti panaudotos priverstiniam įsipareigojimų vykdymui tik užstato davėjui įgijus jas nuosavybės teise.

3. Jeigu įstatymai ar sutartis nenustato ko kita, finansinis užstatas apima užstatytų finansinių priemonių ir pinigų duodamas pajamas.

4. Užstato davėjas turi būti pateikiamo finansinio užstato savininkas, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus. Finansines priemones ar pinigus, kurie yra bendroji nuosavybė, pateikti kaip finansinį užstatą galima tik rašytiniu visų bendraturčių sutikimu.

5. Esant ginčui, finansinio užstato pateikimas turi būti įrodomas rašytiniais įrodymais. Rašytiniai įrodymai turi identifikuoti finansinį užstatą. Rašytiniams įrodymams šiame Įstatyme yra prilyginamas finansinių priemonių, pateiktų kaip finansinis užstatas, įrašymas į atitinkamą sąskaitą

(ar tokio užstato buvimas joje) arba pinigų, pateiktų kaip finansinis užstatas, pervedimas į nurodytą sąskaitą (arba tokio užstato buvimas joje).

6. Sutarties šalys gali susitarti dėl finansinių priemonių įvertinimo tvarkos.

7. Jeigu finansinio užtikrinimo susitarimo šalys nesusitarė kitaip, finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose, vertė nustatoma pagal finansinių priemonių paskutinę rinkos vertę toje reguliuojamoje rinkoje.

6 straipsnis. Finansinio užstato atsiėmimas, pakeitimas, papildomo finansinio užstato pateikimas pagal finansinio užtikrinimo susitarimą

1. Finansinio užtikrinimo susitarimo šalys gali susitarti dėl papildomo finansinio užstato pateikimo, finansinio užstato pakeitimo ar atsiėmimo.

2. Jei užstato davėjas pakeičia finansinio užtikrinimo susitarime nurodytą finansinį užstatą, jis privalo ne vėliau kaip iki finansinio užstato atsiėmimo momento pateikti lygiavertį finansinį užstatą.

3. Laikoma, kad papildomai pateiktam ir pakeistam finansiniam užstatui yra atitinkamai taikomos to paties finansinio užtikrinimo susitarimo, kuris buvo sudarytas dėl pradinio finansinio užstato, sąlygos ir kad pakeistas finansinis užstatas buvo pateiktas tuo pačiu metu, kai buvo pateiktas pradinis finansinis užstatas.

4. Teisė pakeisti finansinį užstatą ar panaikinti finansinio užstato perteklių užstato davėjo naudai neturi pabloginti finansinio užstato, pateikto užstato turėtojui.

7 straipsnis. Teisės į finansinį užstatą atsiradimas

Teisė į finansinį užstatą atsiranda nuo finansinio užstato pateikimo užstato turėtojui momento ir galioja tol, kol pateiktas finansinis užstatas yra užstato turėtojo ar jo įgalioto asmens žinioje ar jo tvarkomas. Pinigai ir finansinės priemonės laikomi pateiktais užstato turėtojui, kai pinigai, pateikti kaip finansinis užstatas, buvo pervesti į nurodytą sąskaitą ir finansinės priemonės, pateiktos kaip finansinis užstatas, buvo įrašytos į atitinkamą sąskaitą.

8 straipsnis. Teisės į finansinį užstatą pasibaigimas

1. Pagal finansinio užtikrinimo susitarimą be nuosavybės teisės perdavimo finansinio užstato nuosavybės teisei perėjus iš užstato davėjo kitam asmeniui, kuris nėra užstato turėtojas, teisė į finansinį užstatą lieka galioti.

2. Pagal finansinio užtikrinimo susitarimą be nuosavybės teisės perdavimo finansinis užstatas negali būti paskesnio finansinio užtikrinimo susitarimo objektu, taip pat įkeitimo, kai turtas perduodamas įkaito turėtojo žinion, objektu. Užstato davėjas privalo atlyginti nuostolius, kuriuos dėl šio reikalavimo neįvykdymo patiria bet kuris iš kreditorių.

3. Teisė į finansinį užstatą pasibaigia, kai įvykdomi atitinkami finansiniai įsipareigojimai arba, esant priverstinio vykdymo įvykiui, finansinis užstatas realizuojamas šio Įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje nurodytais būdais.

TREČIASIS SKIRSNIS FINANSINIO UŽTIKRINIMO SUSITARIMŲ VYKDYMAS

9 straipsnis. Finansinio užtikrinimo susitarimų vykdymas

1. Užstato davėjas privalo ne vėliau kaip tą pačią dieną raštu informuoti užstato turėtoją apie atitinkamų finansinių įsipareigojimų jam įvykdymą.

2. Pagal finansinio užtikrinimo susitarimą užstato turėtojas (kreditorius) turi teisę, skolininkui neįvykdžius finansiniu užstatu užtikrintų atitinkamų finansinių įsipareigojimų, savo reikalavimą patenkinti iš finansinio užstato ar jo vertės pirmiau už kitus kreditorius.

3. Esant priverstinio vykdymo įvykiui, užstato turėtojas turi teisę finansinį užstatą, pateiktą pagal finansinio užtikrinimo susitarimą be nuosavybės teisės perdavimo, atsižvelgdamas į susitarime numatytas sąlygas, vienašališkai realizuoti šiais būdais:

1) parduoti arba perimti finansines priemones arba jų verte padengti atitinkamus finansinius įsipareigojimus;

2) pinigų atveju – įskaityti arba kitaip padengti atitinkamus finansinius įsipareigojimus.

4. Perimti finansines priemones galima tik tada, jeigu finansinio užtikrinimo susitarime be nuosavybės teisės perdavimo šalys yra susitarusios dėl finansinių priemonių perėmimo ir dėl jų vertės nustatymo.

5. Taikant šio straipsnio 3 dalyje nurodytus finansinio užstato realizavimo būdus, atsižvelgiant į finansinio užtikrinimo susitarimo sąlygas, negali būti reikalaujama, kad:

1) apie ketinimą realizuoti būtų pranešta iš anksto;

2) realizavimo sąlygos būtų patvirtintos teismo, kitos institucijos ar kito asmens;

3) realizavimas vyktų viešo aukciono ar kitu teisės aktų nurodytu būdu;

4) būtų praėjęs papildomas laikotarpis.

6. Jeigu esant priverstinio vykdymo įvykiui finansinis užstatas realizuojamas pagal vienašalį užstato turėtojo pareiškimą, užstato turėtojas ne vėliau kaip kitą dieną po tokio veiksmo turi raštu pateikti skolininkui ir užstato davėjui informaciją, kokio dydžio ir kokie reikalavimai įvykdyti.

7. Esant priverstinio vykdymo įvykiui, pasibaigia užstato turėtojo prievolė grąžinti užstato davėjui finansinį užstatą, pateiktą pagal finansinio užtikrinimo susitarimą su nuosavybės teisės perdavimu.

8. Finansinio užtikrinimo susitarimas įsigalioja jame nustatytais terminais, nepaisant užstato davėjo ar užstato turėtojo likvidavimo procedūros arba reorganizavimo priemonių taikymo.

9. Preziumuojama, kad užstato turėtojas savo teises, nurodytas šiame straipsnyje, įgyvendina teisėtai ir komerciškai pagrįstu būdu, jei užstato davėjas neįrodo kitaip.

10 straipsnis. Atsiskaitymai realizavus finansinį užstatą

Jeigu, esant priverstinio vykdymo įvykiui ar baigiamojo įskaitymo sąlygai, realizavus finansinį užstatą ar pasibaigus užstato turėtojo prievolei grąžinti finansinį užstatą užstato davėjui, gauta suma viršija užstato turėtojo reikalavimą, skirtumas privalo būti nedelsiant išmokėtas užstato davėjui.

11 straipsnis. Papildomos užstato turėtojo teisės pagal finansinio užtikrinimo susitarimą be nuosavybės teisės perdavimo, kai nėra priverstinio vykdymo įvykio

1. Užstato turėtojas turi teisę finansinį užstatą valdyti, juo naudotis ir disponuoti, pateiktu pagal finansinio užtikrinimo susitarimą be nuosavybės teisės perdavimo, jeigu tai numatyta, ir taip, kaip numatyta šiame susitarime.

2. Jeigu užstato turėtojas įgyvendina šio straipsnio 1 dalyje nurodytas teises, jis privalo:

1) perduoti lygiavertį finansinį užstatą, kuris pakeistų pradinį finansinį užstatą, ne vėliau kaip suėjus atitinkamų finansinių įsipareigojimų, kurių įvykdymą užtikrina finansinio užtikrinimo susitarimas be nuosavybės teisės perdavimo, įvykdymo terminui; arba

2) atitinkamų finansinių įsipareigojimų įvykdymo dieną perduoti lygiavertį finansinį užstatą arba, jeigu tai numato finansinio užtikrinimo susitarimas be nuosavybės teisės perdavimo, tuo mastu, kurį jis numato, panaudoti finansinio užstato vertę atitinkamiems finansiniams įsipareigojimams įskaityti arba padengti.

3. Laikoma, kad lygiaverčiam finansiniam užstatui, perduotam šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytu atveju, yra atitinkamai taikomos to paties finansinio užtikrinimo susitarimo be nuosavybės teisės perdavimo, kuris buvo sudarytas dėl pradinio finansinio užstato, sąlygos ir kad lygiavertis finansinis užstatas buvo pateiktas pagal finansinio užtikrinimo susitarimą be nuosavybės teisės perdavimo tuo pačiu metu, kai buvo pateiktas pradinis finansinis užstatas.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų teisių įgyvendinimas pagal šio straipsnio nuostatas nepakeičia pagal finansinio užtikrinimo susitarimą be nuosavybės teisės perdavimo suteiktų užstato turėtojo teisių, susijusių su užstato turėtojo finansinio užstato perdavimu siekiant įvykdyti šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą įsipareigojimą.

12 straipsnis. Baigiamojo įskaitymo sąlygų taikymas ir įgyvendinimas

1. Įsipareigojimams gali būti taikoma baigiamojo įskaitymo sąlyga, jei priverstinio vykdymo įvykis įvyksta tuo metu, kai:

- 1) dar neįvykdytas šio Įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas įsipareigojimas;
- 2) dar neįvykdytas nors vienas užstato turėtojo įsipareigojimas perduoti lygiavertį finansinį užstatą pagal finansinio užtikrinimo susitarimą su nuosavybės teisės perdavimu.

2. Baigiamojo įskaitymo sąlyga gali būti įgyvendinama:

- 1) nepaisant to, kad yra pradėta ar vykdoma užstato davėjo ir (arba) užstato turėtojo likvidavimo procedūra ar reorganizavimo priemonės;
- 2) nepaisant jokio numatyto finansinio užstato perleidimo, arešto ar kitokio teisių apribojimo.

3. Baigiamojo įskaitymo sąlygos įgyvendinimas nepriklauso nuo jokių šio Įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje nurodytų reikalavimų, jei šalys nesusitaria kitaip.

13 straipsnis. Netaikomos sąlygos

1. Finansinio užtikrinimo susitarimas ir finansinio užstato pateikimas pagal tokį susitarimą negali būti pripažintas negaliojančiu arba panaikintas vadovaujantis tuo, kad finansinio užtikrinimo susitarimas buvo sudarytas ar finansinis užstatas buvo pateiktas:

1) tą dieną, kai buvo pradėta likvidavimo procedūra ar reorganizavimo priemonės, bet iki priimant nutartį ar kitokį sprendimą dėl tokio įvykio pradžios; arba

2) per nurodytą ar nuoroda apibrėžtą laikotarpį iki likvidavimo procedūros ar reorganizavimo priemonių pradžios arba nurodžius, kad rengiamas sprendimas arba imamasi kitų veiksmų, arba atsiradus kokiam nors kitam įvykiui likvidavimo procedūros ar reorganizavimo priemonių vykdymo metu.

2. Tais atvejais, kai yra sudaromas finansinio užtikrinimo susitarimas ar atsiranda atitinkami finansiniai įsipareigojimai arba finansinis užstatas pateikiamas likvidavimo procedūros ar reorganizavimo priemonių pradžios dieną, bet po sprendimo dėl likvidavimo procedūros ar reorganizavimo priemonių priėmimo momento toks susitarimas yra teisiškai galiojantis ir privalomas tretiesiems asmenims tuo atveju, kai užstato turėtojas gali įrodyti, kad jis nežinojo ir negalėjo žinoti apie likvidavimo procedūros ar reorganizavimo priemonių pradžią.

3. Tais atvejais, kai finansinio užtikrinimo susitarime yra numatytas įsipareigojimas pateikti finansinį užstatą ar papildomą finansinį užstatą atsižvelgiant į finansinio užstato vertės arba atitinkamų finansinių įsipareigojimų apimties pokyčius arba yra numatyta teisė atsiimti finansinį užstatą, pateikiant lygiavertį finansinį užstatą, finansinio užstato pateikimas, papildomo finansinio užstato pateikimas arba finansinio užstato pakeitimas pagal tokį įsipareigojimą ar teisę neturi būti laikomas negaliojančiu ar panaikintu dėl to, kad:

1) toks pateikimas ar pakeitimas buvo padarytas tą dieną, kai buvo pradėta likvidavimo procedūra ar reorganizavimo priemonės, bet iki priimant nutartį ar kitokį sprendimą dėl tokio įvykio pradžios arba per nurodytą ar nuoroda apibrėžtą laikotarpį iki likvidavimo procedūros ar reorganizavimo priemonių pradžios, arba nurodžius, kad rengiama nutartis ar kitoks sprendimas arba imamasi kitų veiksmų, arba atsiradus kokiam nors kitam įvykiui likvidavimo procedūros ar reorganizavimo priemonių vykdymo metu;

2) atitinkamų finansinių įsipareigojimų atsirado prieš finansinio užstato, papildomo finansinio užstato pateikimo ar prieš finansinio užstato pakeitimo dieną.

14 straipsnis. Ieškinio senaties terminas

Ieškiniams dėl vienašalio finansinio užstato realizavimo esant priverstinio vykdymo įvykiui, kylantiems iš finansinio užtikrinimo susitarimų, nustatomas vienerių metų ieškinio senaties terminas.

15 straipsnis. Taikytina teisė

1. Jei finansiniu užstatu pateikiami nematerialūs vertybiniai popieriai (įskaitant teises į nematerialius vertybinius popierius) ir teisės į šiuos nematerialius vertybinius popierius įstatymų nustatyta tvarka yra įregistruotos registre ar atitinkamoje sąskaitoje, esančioje Europos Sąjungos valstybėje narėje, tai asmenų, kaip užstato turėtojų, teises į šiuos nematerialius vertybinius popierius nustato tos Europos Sąjungos valstybės narės teisė.

2. Jei finansiniu užstatu pateikiami nematerialūs vertybiniai popieriai (įskaitant teises į nematerialius vertybinius popierius) ir teisės į šiuos nematerialius vertybinius popierius įstatymų nustatyta tvarka yra įregistruotos registre ar atitinkamoje sąskaitoje, esančioje Lietuvos Respublikoje, tai asmenų, kaip užstato turėtojų, teises į šiuos nematerialius vertybinius popierius nustato Lietuvos Respublikos teisė.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalys taikomos nustatant:

- 1) nematerialių vertybinių popierių rūši ir nuosavybės teisę į vertybinius popierius;
- 2) reikalavimus, keliamus finansinio užtikrinimo susitarimo dėl finansinio užstato nematerialiais vertybiniais popieriais sudarymui ir finansinio užstato pateikimui pagal tokį susitarimą, kad toks susitarimas ir finansinio užstato pateikimas galiotų tretiesiems asmenims;
- 3) ar asmens nuosavybės teisė į finansinį užstatą nematerialiais vertybiniais popieriais buvo teisėtai ir sąžiningai įgyta;
- 4) veiksmus finansiniam užstatui nematerialiais vertybiniais popieriais realizuoti esant priverstinio vykdymo įvykiui.

KETVIRTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. gegužės 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

**LAIKINAI EINANTIS
RESPUBLIKOS PREZIDENTO PAREIGAS**

ARTŪRAS PAULAUSKAS

Lietuvos Respublikos
2004 m. balandžio 15 d.
įstatymo Nr. IX-2127
priedas

ĮGYVENDINAMAS EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAS

Europos Parlamento ir Tarybos 2002 m. birželio 6 d. direktyva 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1309](#), 2007-10-25, Žin., 2007, Nr. 117-4778 (2007-11-15), i. k. 1071010ISTA00X-1309
Lietuvos Respublikos finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo 3 straipsnio papildymo įstatymas
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1583](#), 2008-06-05, Žin., 2008, Nr. 71-2709 (2008-06-21), i. k. 1081010ISTA00X-1583
Lietuvos Respublikos finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymas